GRAJEWSKA IZBA HISTORYCZNA
ul. Ełcka 30, 19-200 Grajewo
tel. (086) 272-20-04 e-mail: poczta@gih.grajewo.pl www.gih.grajewo.pl

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MERYTORYCZNEJ GRAJEWSKIEJ IZBY HISTORYCZNEJ W 2014 ROKU

Zgodnie z zapisami statutowymi **GIH prowadzi wielokierunkową działalność w zakresie gromadzenia, trwałej ochrony i promowania dóbr kulturalno-historycznego dziedzictwa miasta i regionu.** Realizacji tych celów statutowych służą działania podejmowane przez GIH, do których należą m.in.

Wystawy:

Stałe:

Barwa i tradycja 9 pułku strzelców konnych
Wystawa poświęcona 9 pułkowi strzelców konnych składa się plansz tematycznych poświęconych poszczególnym elementom barwy i tradycji 9 psk oraz aspektom funkcjonowania i historii pułku.

Z przeszłości Grajewa i okolic
Wystaw prezentująca w sposób uporządkowany różnorodne zagadnienia z historii Grajewa i okolic, ze szczególnym uwzględnieniem okresu II RP.

Militaria XX wieku
Wystawa przygotowywana w oddzielnej, specjalnie zabezpieczonej sali. Składają się na nią broń i jej elementy oraz eksponaty ukazujące wielorakość aspektów militarnej przeszłości regionu grajewskiego.

Czasowe:

„Społem" w Grajewie (1913-2013)" (12.12.2013 – 18.01.2014 r.)
Wystawa własna GIH przygotowana przy współpracy z PSS "Społem" w Grajewie. Pretekstem do jej przygotowania była 100. rocznica powstania Spółdzielni Spożywców "Przyszłość", która rozwinęła się następnie w funkcjonującą do dnia dzisiejszego Spółdzielnię "Społem". Na 13 planszach prezentowane było ponad 150 zdjęć z historii spółdzielni wraz z krótkim opisem jej funkcjonowania.

„Żołnierze wyklęci" (28.02 – 29.03.2014 r.)
Wystawa planszowa przygotowana przez białostocki Oddział IPN. Na kilkudziesięciu planszach zawierała podstawowe informacje dot. powojennego podziemia niepodległościowego na terenach białostocczyzny oraz sposoby walki z nim stosowane przez ówczesne władze komunistyczne. Dodatkowo na wystawie prezentowane były wybrane sylwetki i losy "żołnierzy wyklętych" z tych terenów.

„Na żelaznym szlaku" (9.04 – 10.05.2014 r.)
Na ekspozycję składał się bogaty zestaw przedmiotów, związanych z Polskimi Kolejami Państwowymi, pochodzący ze zbiorów braci Sawczyńskich z Ełku. Były to zarówno elementy strojów służbowych konduktorów, ale również rzeczy, jakie przed kilkudziesięciu laty były codziennością na obiektach, związanych z kolejnictwem. Ciekawostką jest dokument przedstawiający plan dworca w Prostkach. Dzięki nim przedstawiciele młodszych pokoleń mogli poczuć atmosferę drugiej połowy XX w., a starszych – przypomnieć minione czasy.

„Militaria I wojny światowej" (17.05 – 13.06.2014 r.)
Wystawa przygotowana w związku z przypadającą w 2014 r. setną rocznicą wybuchu I wojny światowej. Zgromadzone na niej eksponaty, to głównie elementy oporządzenia i umundurowania wojskowego z tego okresu. Uzupełnieniem były antyramy z fotografiami i kartami pocztowymi m.in. z Grajewa i Szczuczyna. Całość uzupełniały modele samolotów i innych sprzętów wojskowych.

„Zagłada dworów w woj. Białostockim po 1945 r." (1.07 – 2.08.2014 r.)
Wystawa IPN prezentująca losy przedstawicieli warstwy właścicieli ziemskich, będących częścią elit II RP. Na wystawie przedstawiono osoby, będące egzemplifikacją szerszych akcji, jak deportacje, aresztowania, zesłania do sowieckich łagrów, ofiary Zbrodni Katyńskiej czy też niemieckich obozów koncentracyjnych. Przedstawiono tu skany map, fotografii rodzinnych, wspomnień dotyczących właścicieli dworów w woj. białostockim, a także dokumenty administracyjne o zniszczeniu majątków oraz ukazujących represje, jakim poddawani byli właściciele ziemscy po roku 1939.

„Grajewo – IX 1939 r." (09 – 10.2014 r.)
W 2014 r. mijała 75. rocznica wybuchu II wojny światowej i działań kampanii wrześniowej 1939 r. Chcąc przypomnieć o tych tragicznych wydarzeniach Grajewska Izba Historyczna przygotowała specjalną wystawę plenerową. Składała się ona z 11 wielkoformatowych banerów, przedstawiających fotografie zniszczonego Grajewa z IX 1939 r. Była ona prezentowana na ogrodzeniu boiska ZSM nr 2 od strony ul. Mickiewicza.

„Znaki Państwa Polskiego. Herb – barw – hymn." (8.09 – 10.10.2014 r.)
Wystawa z Muzeum Niepodległości w Warszawie. Wystawa to seria plansz, które zabierają zwiedzającego w podroż po historii naszego kraju od czasów Pierwszych Piastów aż do współczesność. Ukazuje ona jak bardzo potrzebne były nam symbole narodowe i uświadamia jak ważne są one nadal.

„90-lecie Korpusu Ochrony Pogranicza" (11.10 – 3.11.2014 r.)
Wystawa opracowana została przez pułkownika Kajetana Szczepańskiego, również oficera lecz rezerwy Straży Granicznej. Autor okres istnienia Korpusu Ochrony Pogranicza przedstawił na piętnastu tablicach, starając się tematycznie ograniczyć do terenów północno wschodnich Polski. Autor starając się opracować temat tak szeroki tematycznie pragnął dotrzeć do jak największej dokumentacji fotograficznej, która by ukazywała i podkreślała historię Korpusu Ochrony Pogranicza. Tablice zostały opracowane jako „ikony", które w sposób ilustratorski przedstawiają dany temat.

„Warmia" Grajewo (1924-2014)" (8.11 – 31.12.2014 r.)
Wystawa własna GIH poświęcona jednemu z najstarszych klubów województwa podlaskiego. Powstał on w 1924 r. jako Gimnazjalny Klub Sportowy. początkowy rekrutował młodzież z miejscowego gimnazjum oraz harcerzy. W 1935 r. walczył o awans do I. ligi. Po 1945 r. klub występował m. in. pod nazwą Budowlani. Przez pewien czas w klubie funkcjonowało kilkanaście sekcji. W swojej historii czterokrotnie zdobyła puchar na szczeblu OZPN (wojewódzkim). Obecnie Warmia Grajewo występuje w czwartej klasie rozgrywkowej (III liga).

<u>*Objazdowe:*</u>

Tematyczne wystawy własne GIH wykonane w formie planszowej, po zakończonej ekspozycji stanowią bazę ekspozycji objazdowych, które są wypożyczane zainteresowanym szkołom, organizacjom czy instytucjom kultury. Wystawami tymi są:

+ *„Sztetl Grajewo"*
+ *„Drogi do Niepodległości"*
+ *„Barwa i tradycja 9 pułku strzelców konnych"*
+ *„Z dziejów grajewskiej OSP 1900-1939"*
+ *„Świat, poema naiwne Czesława Miłosza"*
+ *„Straż Graniczna II RP"*

+ *„Grajewska X Muza”*
+ *„Społem” w Grajewie (1913-2013)*
+ *„Grajewo – IX 1939 r.”*
+ *„90-lecie Korpusu Ochrony Pogranicza”*
+ *„Warmia” Grajewo (1924-2014)”*

Wydarzenia własne:

6.01.2014 r. – Koncert "Kolęda polska, wczoraj i dziś"
Wieczór święta Trzech Króli w Grajewskiej Izbie Historycznej stał się okazją do przeżycia jeszcze raz podniosłego nastroju, wysłuchania kolęd i pastorałek w wykonaniu grajewskich solistek, w aranżacji i oprawie artystycznej Pani Moniki Soroko; Koncert dostarczył wielu niezapomnianych wrażeń i wzruszeń, tym bardziej, iż do wspólnego śpiewania kolęd zaproszeni zostali wszyscy słuchacze;

21.01.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”
Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu produkcji radzieckiej "Pancernik Potiomkin" z 1925 r.

27.01 - 08.02.2014 r. – Ferie zimowe z GIH
W ramach ferii zimowych chętne osoby odwiedzające GIH mogły w godzinach 10:00-14:00 skorzystać m.in. z przygotowanych dla nich: kolorowanek historycznych, gier planszowych o tematyce historycznej oraz puzzli 3D.

1.02.2014 r. – Grajewskie spotkania z historią
Tym razem zebrani w murach Grajewskiej Izby Historycznej mieli możliwość wysłuchania dwóch referatów: mgr Magdaleny Majorek pt: “Pasy kontuszowe jako element stroju narodowego” oraz mgr Dawida Grupy pt: “Śmierć - dzieci - wianki”. Po każdym z referatów nie zabrakło pytań i ożywionej dyskusji.

18.02.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”
Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu niemieckiego reżysera F.M.Murnau "Nosferatu" z 1922 r.

28.02.2014 r. – otwarcie wystawy „Żołnierze wyklęci”
Dnia 28 lutego 2014 roku w Grajewie Izbie Historycznej odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pt: „Żołnierze Wyklęci”. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać referatu dotyczącego losu Żołnierzy Wyklętych i zapoznać się z treścią plansz tworzących wystawę. Na koniec zaprezentowano filmy dokumentalne IPN. Pierwszy z nich dotyczył działalności antykomunistycznej mjr Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” (twórcy V Wileńskiej Brygady AK), drugi związany był z okolicznościami śmierci ostatniego partyzanta podziemie antykomunistycznego w Polsce Ludowej, Józefa Franczaka ps. „Lalek”.

13.03.2014 r. – promocja wydawnictwa „Śladami zbrodni …”
Promocja książki dr. Marcina Zwolskiego z IPN w Białymstoku pt: „Śladami zbrodni okresu stalinowskiego w województwie białostockim”. Spotkanie z autorem cieszyło się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców Grajewa i okolic. Autor publikacji w pierwszych słowach opowiedział o inspiracjach i pracy nad książką. Zwieńczeniem spotkania była ożywiona dyskusja. W trakcie prezentacji, w oddzielnym pomieszczeniu pracownicy IPN-u pobierali materiał do genetycznych badań identyfikacyjnych. Z tej możliwości skorzystało kilka osób.

18.03.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”
Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia jednej z amerykańskich komedii z Buster Keatonem w roli głównej, zatytułowanej "Generał".

28.03.2014 r. – Finał konkursu „Ziemia grajewska –moja mała Ojczyzna”

W dniu 28 marca odbył się finał powiatowy X edycji konkursu „Ziemia Grajewska - moja Mała Ojczyzna” zorganizowanego przez: Grajewską Izbę Historyczną, LO im, M, Kopernika w Grajewie i Towarzystwo Przyjaciół 9 PSK w Grajewie. We wcześniej przeprowadzonych eliminacjach na poziomie szkolnym udział wzięło ponad 100 uczestników, z których 36 zakwalifikowało się do finału powiatowego. Uczestnicy tego finału w godzinach 10:00-11:00 rozwiązywali test tematyczny w budynku LO im, M, Kopernika; Natomiast ogłoszenie wyników i wręczenie nagród odbyła się o godzinie 13:00 w siedzibie Grajewskiej Izby Historycznej. W tej miłej uroczystości uczestniczyli m.in. przedstawiciele Wojewody Podlaskiego, Starosta Grajewski oraz Przewodniczący Rady Miasta Grajewo. O randze konkursu poza ilością uczestniczących w nim osób świadczyć mogą również patronaty honorowe, którymi został on objęty, m.in. Wojewody Podlaskiego, Marszałka Województwa Podlaskiego, Posła na Sejm RP Roberta Tyszkiewicza, Starosty Grajewskiego i Burmistrza Miasta Grajewo.

7.04.2014 r. – spotkanie z historykiem M.Roszkowskim

Dnia 7 kwietnia 2014 roku w budynku Grajewskiej Izby Historycznej odbyło się spotkanie autorskie z Panem Maciejem Roszkowskim, historykiem związanym z Muzeum Powstania Warszawskiego, autorem biografii *Kazimierz Leski „Bradl” Życie dobrze spełnione*, poświęconej osobie jednego z najodważniejszych żołnierzy Polskiego Podziemia; Prezentacja publikacji cieszyła się dużym zainteresowaniem szczególnie wśród młodzieży, która licznie przybyła na nie wraz z nauczycielami w ramach lekcji historii.

12.04.2014 r. – Grajewskie spotkania z historią

Pierwszym z zaproszonych gości był pan Sławomir Kordaczuk z Muzeum Regionalnego w Siedlcach, który wygłosił referat „Podlaskie ślady broni V1 i V2”. W zbiorach siedleckiego muzeum jest największa w Polsce kolekcja elementów rakiet balistycznych V-2. Niespodzianką dla zebranych był udział w spotkaniu mjr. Tadeusza Sobieszczaka, który brał bezpośredni udział w akcji, pozyskania elementów rakiety V2 w 1944r. w rejonie Siedlec. Kolejnym z prelegentów był Czesław Rybicki z Łomży, który przedstawił zebranym historię poswatania i działalność Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego w północno – wschodniej Polsce na przełomie XIX i XX w. Szczególnie dużo miejsca poświęcił oddziałowi Łomżyńskiemu i powstałemu w XII 1913r. oddziałowi w Grajewie.

13.04.2014 r. – Ratujemy „LIM-ka”

Inauguracja akcji odnowienia eksponatu (depozyt MWP w Warszawie) ze zbiorów GIH – SB Lim 2A nr 3303. Samolot został zdjęty z cokołów i przetransportowany na teren zaprzyjaźnionej firmy, gdzie jest poddawany procesowi renowacji. Akcja została zarejestrowana przez Adam Sikorski z programu "Było nie minęło…", który został zaprezentowany później w TVP Historia.

15.04.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”

Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia ostatniego polskiego niemego filmu z 1929 roku pt: ”Mocny człowiek”.

17.04.2014 r. – wyjątkowi goście w GIH

W dniu 17 kwietnia mury Grajewskiej Izby Historycznej gościły wyjątkowych gości. W ramach podróży historyczno-wojskowej odwiedziła ją 25 osobowa grupa oficerów 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej; Po zapoznaniu się z eksponatami zgromadzonymi w salach wystawowych goście udali się na salę konferencyjną, gdzie wysłuchali dwóch krótkich referatów przygotowanych przez dyrektora GIH - dr Tomasza Dudzińskiego; Pierwszy poświęcony był obronie odcinka „Wizna” we IX 1939 r., drugi zaś 9 Pułkowi Strzelców Konnych. Ponad 1,5 godzinne spotkanie upłynęło w miłej i sympatycznej atmosferze. Dodatkowo na jego zakończenie wszyscy z obecnych otrzymali na pamiątkę ufundowane przez Towarzystwo Przyjaciół 9 PSK płytki z filmem paradokumentalnym „Poznaj Pana po cholewie …”.

17.05.2014 r. – „Noc Muzeów”

W dniu 17 maja 2014 roku już po raz czwarty w Grajewskiej Izbie Historycznej odbyła się „Noc Muzeów”. W ramach tegorocznej Nocy każdy z uczestników mógł znaleźć coś dla siebie. Pan Michał Jawo-

rowski z Osowieckiego Towarzystwa Fortyfikacyjnego wygłosił referat „Twierdza Osowiec w okresie I wojny światowej". Po krótkiej przerwie umundurowanie i oporządzenie pruskie i rosyjskie z okresu I wojny światowej zaprezentowały grupy: SRH „Marienburg" z Malborka oraz GRH 14 Pułk Strzelców Syberyjskich z Przasnysza. W trakcie przerw zebrani, mogli obejrzeć ekspozycje stałe jak i czasowe GIH, w tym wystawę „Militaria okresu I wojny światowej" przygotowaną przez członków GRH 9 PSK w Grajewie; Na zakończenie tegorocznej Nocy Muzeów najwytrwalsi wzięli udział w projekcji filmu fabularnego dotyczącego wydarzeń z okresu I wojny światowej.

20.05.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie"

Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia jednego z filmów, w którym wystąpiła, pochodząca z Polski, wielka gwiazda Hollywood - Pola Negri oraz filmu prezentującego jej postać.

22.05.2014 r. – spotkanie autorskie z B.Bujwickim

Spotkanie autorskie z Panem Bernardem Bujwickim, połączone było z promocją jego książki "Mój rok 1980". Autor obszernej publikacji w kilku zdaniach opowiedział o swojej prawie ośmioletniej pracy nad nią.

28.05.2014 r. – koncert „Cudownych rodziców mam"

Koncert z okazji Dnia Matki i Ojca zorganizowany przez Grajewską Izbę Historyczną oraz Stowarzyszenie KULTURA NIEZALEŻNA. Ten piękny koncert dla rodziców był wyrazem wdzięczności za trud włożony w wychowanie oraz okazaniem im niezmierzonych pokładów miłości i serdeczności..

27.05.2014 r. – Niecodzienni goście w GIH

W dniu 27 maja już po raz drugi w 2014 r. Grajewska Izba Historyczną gościła niecodziennych gości. Zostaliśmy poproszeni o wsparcie w organizacji podróży historyczno-geograficznej wyższej kadry dowódczej 16 Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej w Elblągu. I właśnie w jej ramach odwiedziła nas ponad 40 osobowa grupa oficerów tej dywizji na czele z jej dowódcą generałem dywizji dr Leszkiem Surawskim. Przybyli mieli możliwość wysłuchania dwóch krótkich referatów przygotowanych przez dyrektora GIH - dr Tomasza Dudzińskiego. Pierwszy poświęcony był 9 Pułkowi Strzelców Konnych, drugi zaś wypadowi Podlaskiej Brygady Kawalerii na terytorium Prus Wschodnich we IX 1939 r. Następnie goście zapoznaniu się z eksponatami zgromadzonymi w salach wystawowych GIH. Ponad 1,5 godzinne spotkanie upłynęło w miłej i sympatycznej atmosferze. Na jego zakończenie wszyscy z obecnych otrzymali na pamiątkę ufundowany przez Towarzystwo Przyjaciół 9 PSK pakiet materiałów informacyjnych, w którym znalazł się m.in. film poświęcony 9 PSK „Poznaj Pana po cholewie …"

14.06.2014 r. – Święto 9 PSK

W sobotę 14 czerwca odbyły się w Grajewie coroczne obchody Święta 9 Pułku Strzelców Konnych, oddziału kawalerii stacjonującego w naszym mieście w latach 1924-1939. Tradycyjnie już uroczystość rozpoczęła się zbiórką uczestników na placu przed Urzędem Miasta. Następnie zorganizowana kolumna uczestników rozpoczęła przemarsz przez miasto do kościoła pod wezwaniem MBNP, gdzie odbyła się msza święta w intencji byłych żołnierzy 9 PSK i 9 PSK. Po mszy zebrani udali się na teren ZS nr 2 im. 9 PSK, gdzie była kontynuowana oficjalna część uroczystości. W godz. 15:00-18:00 miał miejsce Piknik militarny z okazji Święta 9 PSK. Wśród licznie przygotowanych przez organizatorów atrakcji znalazły się m.in. pokaz wyszkolenia w wykonaniu żołnierzy 2 batalionu zmechanizowanego z Giżycka; statyczny pokaz ciężkich i lekkich pojazdów militarnych, wśród których były m.in. czołg T-34, BTR-40, BRDM-2, SKOT, Sdkfz-247b, kfz-13, Kubelwagen i inne; dioramy Grup Rekonstrukcji Historycznej odtwarzających formacje wojskowe z okresu II wojny światowej; okolicznościowe stoiska informacyjno-promocyjne Zespołu Szkół nr 2, ZHP, GIH, Towarzystwa Przyjaciół 9 PSK oraz akcji „Ratujemy LIM-ka" na którym były prezentowane dotychczasowe efekty prac remontowych samoloty LIM-2A nr 3303 z grajewskiego parku; strzelnica wojskowa „Cyklop"; nieodpłatna strefa zabaw z tzw. „dmuchańcami" oraz „mini quiz o 9 PSK" z interesującymi nagrodami. Dodatkowo w ramach pikniku o godz. 16:00 odbyła się akcja Komendy Głównej Policji p.h. „Zryw wolnych serc".

17.06.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”
Tym razem w ramach przeglądu klasycznych filmów kina niemego zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu pt. „Zmęczona Śmierć”.

28.06.2014 – Konkurs „Smaki Grajewa”
Konkurs "Smaki Grajewa", którego współorganizatorem była Grajewska Izba Historyczna, odbył się w ramach "Dni Grajewa 2014" na terenie "Klubie HADES"; Celem konkursu była między innymi promocja jedynych w swoim rodzaju produktów i potraw, specyficznych dla dziedzictwa kulinarnego naszego regionu; W konkursie brali udział mieszkańcy powiatu grajewskiego: osoby prywatne, przedsiębiorcy, szkoły oraz organizacje, w tym koła gospodyń wiejskich.

07-08.2014 r. – Wakacje w GIH
Oferta wakacyjna została przygotowana wspólnie ze Stowarzyszeniem „Kultura Niezależna” wg następującego programu:

23-24 lipca – warsztaty teatralne
30 lipca – warsztaty gitarowe
31 lipca – rodzinny kącik historyczny
1 sierpnia – spektakl „Godzina „W”
6-7 sierpnia – warsztaty wokalne
13-14 sierpnia – rodzinny kącik historyczny
21 sierpnia – karaoke
22 sierpnia – rodzinny kącik historyczny

1.08.2014 r. – Spektakl „Godzina „W”
Spektakl słowno-muzyczny poświęcony pamięci ofiar Powstania Warszawskiego. Spektakl był możliwością spojrzenia na Powstanie Warszawskie przez pryzmat współczesności. W przygotowanej prezentacji multimedialnej przez Stowarzyszenie "Kultura Niezależna" zebrani goście mogli obejrzeć autentyczne wydarzenia historyczne, które w warstwie słowno-muzycznej zostały połączone z fragmentami wierszy pokolenia Kolumbów, a także z tekstami pochodzącymi z utworów płockiej grupy muzycznej "Lao Che" oraz "Chłopców z Placu Broni". W trakcie spotkania nie zabrakło również tradycyjnych piosenek żołnierskich, oraz utworów muzycznych podtrzymujących mit polskości i poruszających do głębi nasze polskie serca.

08.09.2014 r. – Obchody rocznicowe bitwy 9 PSK AK na Grzędach
Grajewska Izba Historyczna była współorganizatorem uroczystości rocznicowych bitwy 9 PSK AK na Grzędach – 8/9 IX 1944 r.

16.09.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”
W tym sezonie decyzją członków DKF skupiamy się na przeglądzie klasycznych filmów polskiego kina powojennego z lat 1945-1956. Podczas pierwszego po wakacyjnej przerwie spotkania zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu pt. „Skarb”.

27.09.2014 r. – konferencja naukowa „Tajemnice szczuczyńskich krypt”
Była to już druga konferencja, podsumowująca wyniki badań archeologicznych prowadzonych w latach 2012-2014 w kryptach szczuczyńskiej świątyni przez zespół badawczy z UMK w Toruniu pod kierunkiem dr hab. Małgorzaty Grupy. Tematem wiodącym tegorocznej konferencji były pochówki dziecięce i to właśnie tego zagadnienia dotyczyły wygłoszone referaty:
- „Pompa funebris w pogrzebach dziecięcych”
- „Śmierć, pogrzeb i pochówek nieletnich dzieci Stanisława Antoniego Szczuki w świetle źródeł pisanych i badań archeologicznych”
- “Wizerunek rodu Szczuków w świetle publikacji pijarskich”
- „Malowane czy obijane – trumny dzieci z krypt kościoła p.w. Imienia NMP w Szczuczynie (cz. 2)”
- „Mumie dziecięce z krypt kościoła p.w. Imienia NMP w Szczuczynie w świetle badań antropologicznych”

- „Wianki grobowe oznaką młodości czy dziewictwa”
- „Święte obrazki” w pochówkach dziecięcych w Szczuczynie”
- „W czym do trumny - dziecięce ubiory grobowe (cz. 2)”
- „Przykłady konserwacji i rekonstrukcji dziecięcych szat grobowych”

W przerwie między wygłaszanymi referatami w ramach X Międzynarodowego Festiwalu Kameralistyki „Sacrum et musica” odbył się koncert zespołu Passion Septet Ensemble.
Na zakończenie konferencji chętni mieli możliwość zwiedzenia uporządkowanej jedne z krypt, obejrzenia zbiorów w zakrystii, zrekonstruowanych dziecięcych stroi ze szczuczyńskich krypt oraz wystawionych trumienek jako: "castrum doloris".
Organizatorami i współorganizatorami konferencji byli: Towarzystwo Przyjaciół 9 PSK w Grajewie, Stowarzyszenie “Nasz Szczuczyn”, Grajewska Izba Historyczna, Instytut Archeologii UMK w Toruniu, Starostwo Powiatowe w Grajewie, Urząd Miasta i Gminy Szczuczyn, Parafia p.w. Imienia NMP w Szczuczynie.

11.10.2014 r. – Grajewskie spotkania z historią

Pierwszym elementem było uroczyste otwarcie wystawy pod tytułem „90-lecie Korpusu Ochrony Pogranicza”. Wśród zgromadzonej publiczności pojawili się grajewianie, oficerowie i funkcjonariusze Straży Granicznej, a także uczniowie grajewskich szkół. Ekspozycję omówił ppłk SG Jan Nikołajuk. Następnym punktem było spotkanie z Tomaszem Sowińskim. Jest to autor cyklu wydawniczego „Tajemnice Warmii i Mazur”. Wspomniany regionalista zaprezentował reportaże filmowe poświęcone wspomnianemu regionowi.

21.10.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”

W ramach przeglądu filmów polskiego kina powojennego z lat 1945-1956 zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu pt. „Rozwodów nie będzie”.

27.10.2014 r. – Uwaga (cool)tura

Inauguracyjne spotkanie z cyklu „Uwaga (cool)tura!”. Ma to być cykl spotkań przygotowanych przez GIH i Stowarzyszenie „Kultura niezależna” z ciekawymi ludźmi. Pierwsze spotkanie było poświęcone teatrowi dzieci i młodzieży. Goście - Cezary Domagała i Jarosław Antoniuk opowiadali o swojej pracy w teatrze, sztuce i o tym, że warto realizować swoje marzenia.
Cezary Domagała - polski aktor teatralny, filmowy i telewizyjny, reżyser teatralny oraz autor tekstów piosenek i spektakli muzycznych. Obecnie – kierownik artystyczny sceny dziecięco-młodzieżowej Teatru RAMPA w Warszawie.
Jarosław Antoniuk - teatrolog, reżyser, autor sztuk dla dzieci i młodzieży, manager. Od 1994 roku związany z Teatrem Lalki i Aktora w Łomży, gdzie jest dyrektorem naczelnym i artystycznym. Od 1994 roku jest również dyrektorem Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Walizka.

8.11.2014 r. – Grajewskie spotkania z historią

W dniu 8 listopada 2014 roku o godz. 10:00 Grajewska Izba Historyczna w Grajewie obchodziła swoją 5 rocznicę powstania. Uroczystość rozpoczęło otwarcie wystawy „Warmia Grajewo 1924 – 2014”. przygotowana przez pracownika GIH Macieja Grabowskiego. Kolejnym punktem uroczystości było sprawozdanie z działalności GIH z okresu 5 lat, wygłoszone przez dyrektora placówki pana Tomasza Dudzińskiego. Ostatnim z zaplanowanych punktów programu była prezentacja filmu „Krew na bruku (obrona Grodna IX 1939r), w którym brała udział m.in. grajewska GRH 9 PSK.

18.11.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie”

W ramach przeglądu filmów polskiego kina powojennego z lat 1945-1956 zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu pt. "Do widzenia, do jutra" w reż. Morgensterna i z doborową obsadą aktorską.

6.11.2014 r. – Muzyczne Zaduszki Liryczne

Koncert zorganizowany przez Stowarzyszenie „Kultura Niezależna”. Program Muzycznych Zaduszek został przygotowany w oparciu o wiersze: Ks. Jana Twardowskiego, Wisławy Szymborskiej, Katarzyny Szczepańskiej, Danieli Ewy Zajączkowskiej, Haliny Muryjas – Rząsy, teksty Agnieszki Osieckiej oraz

piosenki z repertuaru Mieczysława Szcześniaka, Roberta Kasprzyckiego, Edyty Geppert, Maryli Rodowicz, Bułata Okudżawy i zespołu Dżem.

16.12.2014 r. – spotkanie DKF „W starym kinie"
W ramach przeglądu filmów polskiego kina powojennego z lat 1945-1956 zebrani mieli możliwość obejrzenia filmu A.Wajdy pt. "Niewinni czarodzieje".

Udział w wydarzeniach zewnętrznych:

+ 27-31.01.2014 r. udział dyrektora GIH a badaniach archeologicznych szczuczyńskich krypt
+ 22.02.2014 r. odebranie przez dyrektora GIH dyplomu uzyskania tytułu dr nauk humanistycznych na UMK w Toruniu
+ 27.02.2014 r. referat okolicznościowy „Tajemnice szczuczyńskich krypt" w Muzeum Diecezjalnym w Łomży
+ 19.03.2014 r. udział w spotkaniu autorskim z Panem M.Jonkajtysem w ZSSpec.
+ 10.04.2014 r. spotkanie historyczne z sekcją Emerytów i Rencistów ZNP
+ 5.05.2014 r. stoisko promocyjne GIH w trakcie Powiatowego Dnia Godności Osób Niepełnosprawnych
+ 6.05.2014 r. lekcja historyczna w Szkole w Mieczach
+ 28.05.2014 r. miniwystawa okolicznościowa „4 czerwiec 1989 r." w sali konferencyjnej Urz. Miasta
+ 4.06.2014 r. miniwystawa okolicznościowa „4 czerwiec 1989 r." w ZSM nr 3, udział dyrektora GUH w spotkaniu okolicznościowym
+ 16.07.2014 r. udział dyrektora GIH w otwarciu Izby Regionalnej w Prostkach
+ 8.09.2014 r. udział dyrektora GIH w uroczystościach rocznicowych bitwy 9 PSK AK na Grzędach.
+ 23.10.2014 r. współudział w organizacji Manewrów „Zdobywanie jednostki"
+ 25.10.2014 r. dyrektor GIH wygłosił referat pt. „Okupacja niemiecka na terenie powiatu szczuczyńskiego w okresie I wojny światowej" podczas konferencji w Łomży
+ 1-3.11.2014 r. udział w kweście na renowację zabytków grajewskiego cmentarza parafialnego
+ 11.11.2014 r. posadzenie Dębu Wolności w Parku Wolności
+ 12.11.2014 r. wystawa „Drogi do Niepodległości" w ZSM nr 3, udział dyrektora GUH w spotkaniu okolicznościowym
+ 13.11.2014 r. w Sali GIH dzieci z PM nr 1 zaprezentowały akademią okolicznościową dla rodziców
+ 17-19.11.2014 r. wystawa „Drogi do Niepodległości" w Bibliotece Miejskiej
+ 20.11.2014 r. lekcja historyczna w ZS nr 1
+ 20.12.2104 r. referat okolicznościowy podczas spotkania wigilijnego „Społem"

Frekwencja:

Statystyka odwiedzin sal ekspozycyjnych prowadzona jest na podstawie wpisów odwiedzających do odpowiedniego zeszytu. Nie wszyscy jednak się wpisują stąd faktyczna liczba odwiedzający jest o ok. 10% większa niż wpisanych w zeszyt. Osoby uczestniczące w wydarzeniach organizowanych przez GIH w sali konferencyjnej lub na placu Izby nie są objęte zeszytowym systemem ewidencji. Ich ilość jest jednak notowana na potrzeby własnej sprawozdawczości w „Dzienniku działalności kulturalnej GIH". Analogicznie prowadzone jest ewidencja ilości osób w wydarzeniach zewnętrznych, w których uczestniczy GIH. Szczegółowo frekwencja ta w okresie sprawozdawczym wyglądała następująco:

2014 r.	Sale wystawowe	Wydarzenia własne GIH	Udział w wydarzenia poza siedzibą GIH
Styczeń	120	79	0
Luty	56	77	0
Marzec	126	80	50

Kwiecień	84	173	0
Maj	309	240	375
Czerwiec	55	7	550
Lipiec	23	50	0
Sierpień	54	85	0
Wrzesień	338	7	650
Październik	144	50	0
Listopad	262	105	292
Grudzień	50	7	70
RAZEM:	**1621**	**960**	**1987**

Projekty:

Projekty rozpoczęte w latach poprzednich, obecnie kontynuowane:

Nasi Pedagodzy - Celem projektu jest zebranie dostępnych informacji i materiałów dotyczących uczących w grajewskim LO im. M. Kopernika nauczycieli. Projekt jest realizowany przy współpracy z LO im. M. Kopernika w Grajewie i portalem internetowym www.grajewiak.pl

Członkowie POW regionu grajewskiego – Celem projektu jest zebranie informacji nt. członków POW z terenu powiatu szczuczyńskiego. W roku 2011 zakończył się I etap tego projektu, a jego efekty zostały zawarte w I tomie słownika biograficznego członków szczuczyńskiego obwodu POW „Stanęli o Polskę się bić…". W chwili obecnej trwa dalsze gromadzenie danych dot. kolejnych osób.

Pradziad - W związku z co raz bardziej popularnymi w naszym społeczeństwie „szukaniem swoich korzeni", czyli amatorskimi badaniami genealogicznymi, zrodził się pomysł opracowania bazy danych osób, występujących w zachowanych grajewskich księgach metrykalny (chrztu, zgonu i ślubu) z okresu do przełomu XIX i XX wieku. W chwili obecnej zbiór to 17.500 indeksów.

Grajewskie spotkania z historią - To projekt zainicjowany równo w rocznicę funkcjonowania Grajewskiej Izby Historycznej. Polega on na cyklicznych spotkaniach poświęconych szeroko rozumianej historii bliskiej i dalekiej. W ramach projektu odbyło się w 2012 r. 4 spotkania.

Projekty nowe:

DKF „W starym kinie" – To cykliczne, co miesięczne spotkania miłośników sztuki filmowej. Członkowie DKF skupiają się na oglądaniu filmów „z myszką". W pierwszym sezonie były to filmy nieme, obecnie są to filmy polskie z pierwszego okresu istnienia PRL. Każdorazowo po prezentacji filmu odbywa się również dyskusja.

Ratujemy „LIM-ka" - Projekt remontu samolotu LIM-2A, stojącego w parku przy ul. Wojska Polskiego jest wspólną inicjatywą GIH i GRH 9 PSK oraz tzw. Grupy Wsparcia „Ratujemy Grajewskiego Lima,,. W jej skład wchodzą m.in.: firma Eko-Dom Grajewo, firma Eko-Druk, fundacja „Polskie Orły", Adam Sikorski z programu „Było nie minęło...", czasopismo „Skrzydlata Polska", portale internetowe: www.historialotnictwa.com, www.modelmaker.za.pl, www.samolotypolskie.blogspot.com, www.fotel-katapultowy.pl, hurtownia farb i lakierów "FALA" z Ełku, oraz liczni wojskowi, modelarze, pasjonaci lotnictwa i historii. Planowany termin zakończenia renowacji to wiosna 2015 r. W załączeniu okolicznościowa broszura dotycząca jego realizacji.

Pozostałe:

Archiwum i Biblioteka

Posiadany księgozbiór składa się z ok. 2500 woluminów, które dotyczą głównie tematyki historycznej i militarnej. W zbiorach znajdują się również czasopisma kombatanckie i regionalne.

GIH posiada również bogate zbiory archiwalne. Składają się na nie zdjęcia (oryginały i kopie), wspomnienia, wywiady, wycinki z gazet oraz kserokopie materiałów dot. osób związanych z Ziemią Grajewską. GIH dysponuje również materiałami z historii KBŻ 9PSK i 9PSK AK oraz ŚZŻ AK Obwód Grajewo. Zbiory archiwum to także prace magisterskie i opracowania dotyczące Ziemi Grajewskiej, wypisy z prasy regionalnej z okresu XIX w., II RP oraz okupacji sowieckiej 1939-1941. W końcu 2013 roku została zakupiona do zbiorów Archiwum GIH kolekcja dokumentów (ponad 30 segregatorów) związanych z formacjami ochrony granic z okresu II RP. Z kolei w 2014 r. zostały przekazane dokumenty – spuścizna po ś.p. Henryku Modzelewskim. Zbiory archiwalne to ok. 10 mb. akt.

Wszystkie posiadane materiały są całkowicie bezpłatnie udostępniane zainteresowanym osobom i instytucjom. W okresie sprawozdawczym z zasobów Archiwum i Biblioteki skorzystało łącznie ok. 80 osób

Pozyskiwanie eksponatów i materiałów

Pracownicy GIH prowadzą regularne kwerendy w Archiwum Głównym Akt Dawnych, Archiwum Państwowym w Ełku, Archiwum Państwowym w Łomży oraz internetowych bibliotekach cyfrowych.
Na bieżąco prowadzona jest też akcja pozyskiwania i częściowego zakupu nowych eksponatów. Stan pozyskanych i posiadanych eksponatów przedstawia się następująco.

Dział	Stan na koniec 2013 r.	Stan na koniec 2014 r.	Przybyło
Odznaczenia	404	444	40
Broń	52	52	-
Dokumenty	484	511	27
Elementy umundurowania	72	77	5
Inne	203	218	15
Banknoty i monety	132	141	9
Plomby	97	98	1
Fotografie	Ok. 2500	Ok. 2600	Ok. 100

Inne

+ informacje o wydarzeniach organizowanych przez GIH są na bieżące zamieszczane na portalach internetowych: www.gih.grajewo.pl, www.grajewo.pl, www.grajewo24.pl, www.zyciegrajewa.pl, www.e-grajewo.pl, www.iregionalni.pl, www.wrotapodlasia.pl, www.e-kultura.pl, w lokalnej prasie „Gazeta Współczesna", „Kontakty", „FOG", „Rajgrodzkie Echa" okazjonalnie zaś w TVP Historia, TVP Białystok, Radiu Białystok i Radiu Nadzieja;
+ GIH posiada własną stronę internetową www.gih.grajewo.pl na której zamieszczane są wszelkie bieżące informacje związane z jej działalnością. Od początku funkcjonowania strony (tj. od I 2010 r.) miała ona ponad 304.000 odsłon;
+ siedziba GIH jest miejscem stałych spotkań sześciu organizacji kombatanckich i Związku Emerytów i Rencistów, Społecznego Komitetu Renowacji Grajewskiego Cmentarza Parafialnego oraz instruktorów ZHP;
+ w roku 2014 r. GIH dodrukowała ulotkę dot. ścieżki historyczno-edukacyjnej „Historyczne Grajewo";
+ dyrektor GIH uczestniczył w spotkaniach ewaluacyjnych w PM nr 4, PM nr 6 i ZSM nr 1;
+ dyrektor GIH przekazał dwa artykuły z afiliacją Grajewskiej Izby Historycznej do druku w „Studiach Łomżyńskich" i „Archeologa Polona";
+ ukazał się publikacja autorstwa dyrektora GIH „Z historii Grajewa (i nie tylko) t. II" z felietonami dot. historii Grajewa;
+ dyrektor GIH był redaktorem dwóch publikacji: „Tajemnice szczuczyńskich krypt t. II", „Księga złota parafji szczuczyńskiej";

Grajewo, 19.01.2014 r.